

ת"פ 9582/10/20 - מדינת ישראל, מחוז ירושלים, משטרת ישראל נגד אבי גבאי, בן גבאי

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 9582-10-20 מדינת ישראל נ' גבאי(אחר/נוסף)
ואח'

בפני בעניין:	כבוד הנשיא שמואל הרבסט המאשימה	מדינת ישראל ע"י ב"כ מענף התביעות מחוז ירושלים משטרת ישראל
נגד הנאשמים		1. אבי גבאי 2. בן גבאי ע"י ב"כ עוה"ד זאב אלוני

גזר דין

כתב האישום והסדר הטיעון

הנאשמים, אב ובנו, הואשמו בעבירות של גידול, יצור והכנת סמים מסוכנים ועבירות נוספות.

במסגרת הסדר טיעון בין הצדדים, הנאשמים הודו והורשעו בעבירות שנתרו בכתב האישום המתוקן, מבלי שהייתה הסכמה בין הצדדים לעניין העונש.

כתב האישום המתוקן מתאר כי מספר חודשים עובר למעצרים, תכנן האב, הנאשם 1, הקמת מעבדת סמים לגידול סם מסוכן מסוג קנאבוס בדירה בבית שמש.

לצורך מימוש התכנית, בתאריך 10.5.20, שכר הנאשם 1 את הדירה ובהמשך רכש באמצעות המרשתת ציוד רב לצורך גידול הסם.

הנאשם 1 שתל בדירה כ-280 עציצים והקים מעבדה מאולתרת לגידול הסם, בין היתר על ידי הצבת מערכות אוורור, מנורות ושנאים רבים. בנוסף, רכש הנאשם 1 חומרי דישון, מערכות תאורה והשקיה, מד טמפרטורה ולחות וכן מפוחים גדולים. הנאשמים היו מגיעים אל הדירה באופן קבוע על מנת לדשן ולהשקות את העציצים.

הנאשם 1 יצר חיבור פיראטי אל קופסת החשמל של חברת החשמל בבניין בו נמצאת הדירה, על ידי קידוח חור לכיוון קופסת חיבורים בחדר המדרגות והתחברות לקופסת הסתעפות, באופן שהחשמל אשר נצרך למעבדה לא עבר דרך מונה החשמל, ובדרך זו השתמש בחשמל בערך כלכלי שאינו ידוע במדויק.

ביום 29.9.20, הגיעו שוטרים אל הדירה. בשלב זה, הורה נאשם 1 לנאשם 2 להימלט מהדירה דרך החלון.

נאשם 2 נתפס בכף כאשר הוא מחוץ לחלון הדירה, בין הקומה השלישית לרביעית והטיח את הטלפון הנייד שהיה בידו על הקיר עד לשבירתו המוחלטת, במטרה למנוע אפשרות של חיפוש בתוכו.

בגין כך, במסגרת הסדר הטיעון, הנאשם 1 הורשע בעבירות של גידול, יצור והכנת סמים מסוכנים לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים[נוסח חדש], תשל"ג-1973 (להלן: "פקודת הסמים המסוכנים"), החזקת כלים להכנת סם לצריכה עצמית והחזקה/שימוש בסמים שלא לצריכה עצמית לפי סעיפים 10 סיפא וסעיף 7(א)+7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים.

כמו כן הורשע הנאשם 1 בעבירה של נטילת חשמל בכניסה לפי סעיף 400 לחוק העונשין, תשלז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

הנאשם 2 הורשע בעבירות של סיוע לגידול סמים, סיוע להחזקה/שימוש בסמים שלא לצריכה עצמית לפי סעיפים 6+31 ו-7(א)+7(א) 31 לפקודת הסמים ושיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

בהסכמת הצדדים נשלחו הנאשמים לשירות המבחן לצורך עריכת תסקירים בעניינם ולאחר מכן, טענו הצדדים את טיעוניהם לעונש.

תסקירי שירות המבחן ביחס לנאשם 1

שירות המבחן מתאר כי הנאשם 1 כבן 58 שנים, גרוש ואב ל-4 ילדים, משתי מערכות יחסים וסב לשני נכדים. לדבריו סיים 12 שנות לימוד ושירת שירות צבאי מלא. כיום מתגורר עם בת זוגו ברמלה ושוהה במעצר בית לילי ועובד כאיש אחזקה באולם אירועים ברמלה.

בגיל 12, בעקבות אלימות שחווה במשפחתו, ברח מהבית ושוטט ברחובות עד התערבות המשטרה.

בגיל מתאים גויס לשירות צבאי ושירת כנהג טנק ביחידת יפת"ח ולחם במלחמת לבנון הראשונה. לדבריו, על רקע מראות קשים אשר אליהם נחשף במהלך המלחמה, הועבר לשרת כנהג. בתקופה זו החל שימוש בסמים מסוג קנאבוס באופן מזדמן. בסמוך לשחרורו, ריצה מאסר בפועל למשך מספר חודשים בגין עבירות גניבה. לצד זאת, המשיך לשרת במערך המילואים במשך כ-10 שנים.

בתום שירותו הצבאי השתלב בלימודי תואר במדעי המדינה, אך על רקע בעיות כלכליות לא השלים את לימודיו. לאורך השנים עבד בחברות שונות כסוכן מכירות, ככוח עזר בבתי חולים וכמטפל סיעודי בקשישים ונכי צה"ל. בין לבין ריצה מאסרים בפועל, כשברקע התמכרות לסמים.

בהיותו בן 40 פתח עסק עצמאי ועבד במשך כ-10 שנים בתחום התחזוקה והניקיון.

הנאשם תיאר כי בהיותו כבן 25 נישא ונולדו לו 3 ילדים. כאשר היה הנאשם 2, בנו הצעיר בן 4, התגרש, ולאורך השנים הקשר עמו היה רופף, עד לביצוע העבירות כאן.

בהיותו בן 42 נישא בשנית, לבת זוג הצעירה ממנו בכעשרים שנה, ולאחר שנולדה לבני הזוג בת, התגרשו.

מזה 9 שנים, הנאשם נמצא בזוגיות ומתגורר עם בת זוגו בביתה ברמלה.

בשנת 2002 השתלב בתכנית גמילה מסמים במסגרת השב"ס, אך לא הצליח לסיימה.

כאשר הופנה אל שירות המבחן בשנת 2011, בגין ביצוע עבירה של נהיגה ברכב כשרישיון הנהיגה פקע, פנה לגמילה אופן עצמאי, אך לנוכח גישתו המטשטשת, נידון לריצוי עונש מאסר בפועל למשך 19 חודשים.

שירות המבחן התרשם מאבחונים קודמים שנערכו לגבי הנאשם, מאדם אשר מנהל אורח חיים בעייתי הכולל התמכרות לסמים ועבריינות. למרות שריצה עונשי מאסר בפועל, לרבות מאסר למשך 6 שנים, התקשה לנהל אורח חיים נורמטיבי ולהתבונן באופן ביקורתי על דפוסי התנהגותו ולקבל עליהם אחריות. הוא התקשה לגלות יציבות תעסוקתית וכלכלית, ולמרות ניסיונותיו להיגמל מסמים, תפקודו אופיין בין היתר בנסיגות לשימוש חוזר בסמים, והוא התקשה לתת אמון בגורמי הטיפול.

בחקירת המעצר באוקטובר 2020 בתיק הנוכחי, עלה כי מדובר באדם המנהל אורח חיים בלתי יציב לאורך השנים, מבחינה משפחתית, תעסוקתית וחברתית, וכפי שבא לידי ביטוי במעורבות פלילית חוזרת וריצוי עונשי מאסר בפועל, ללא התרעה משמעותית מסנקציות עונשיות שהוטלו עליו. שירות המבחן העריך כי הנאשם מאופיין בדפוסים התמכרותיים, מבלי שעבר טיפול משמעותי בהיבט זה.

במהלך השנים הפנים דפוסי חשיבה והתנהגות שוליים, כאשר בעתות לחץ ומשבר גובר הסיכון במצבו. לצד זאת, במהלך השנים האחרונות שמר על ניקיון מסמים ונמנע ממעורבות פלילית ונראה כי הצליח לשמר תפקוד תקין מבחינה משפחתית ותעסוקתית.

מעצרו הנוכחי, למרבה הצער, שיקף התדרדרות חוזרת במצבו.

במהלך המעצר הנוכחי ביום 5.11.20, הורה בית המשפט על עמדתו בצו פיקוח מעצר והנאשם שולב בקבוצת עצורי בית. הוא התקשה להגיע באופן סדיר למפגשים השבועיים, החסיר ואיחר למפגשים. כאשר הגיע, לקח מקום מרכזי ומוביל בקבוצה, בפער מקשייו להתמיד. הוא מסר כי נמצא בתקופה עמוסה ומתקשה להרגיש חלק מהקבוצה נוכח הפערים בגילאים עם שאר חברי הקבוצה. הוא ביטא עמדות מפחיתות אחריות לביצוע העבירות, כאשר הסביר ביצוען על רקע לחצים כלכליים והעדר פרנסה נוכח משבר הקורונה וחזרה לניהול אורח חיים שולי לצורך פרנסה והישרדות.

שירות המבחן העריך כי הנאשם בעל מעורבות פלילית מכבידה, אולם ישנה ולמרות עברו, הנאשם הציג מצב של התנהלות תקינה במישורי חייו השונים.

שירות המבחן סקר את מכלול נתוניו של הנאשם, את העובדה שעל אף מאסרים קודמים, שב וגייס את בנו הצעיר

כשותף לתכנון ולביצוע העבירות. שירות המבחן התרשם מהעדר מוטיבציה לשינוי, עמדות ותפיסות אנטי חברתיות, תוך הצגת תדמית חיובית ומתפקדת, שלא מאפשרת העמקה בקשיים והמניעים לביצוע עבירות. לצד זאת, שקל שירות המבחן את יכולותיו ואת תפקודו התעסוקתי היציב וכוחות תקינים לתפקוד.

בסופו של תסקיר זה ולנוכח האמור בו, מצא שירות המבחן כי לא נוצר בסיס להמלצה שיקומית בעניינו והמליץ על ענישה קונקרטיית מציבת גבול שתשקף את חומרת העבירות ותבסס הרתעה.

תסקיר נוסף מיום 31.10.21 מתאר כי בתקופת הדחיה, הנאשם התקשה להגיע באופן סדיר לבדיקות לאיתור סם. הוא זומן ל-9 בדיקות והגיע ל-5 מתוכן. שלוש מבדיקות אלה נמצאו נקיות ובשתיים נוספות, עלה חשד לזיוף.

למרות שביטא נכונות להשתלב בהליך טיפולי, מאחר שלא הצליח להגיע באופן רציף לבדיקות והחשד לזיוף שתי בדיקות, וכן בשל כך שנפתח נגדו תיק מב"ד חדש, התרשם שירות המבחן כי הנאשם ממשיך להשליך אחריות על גורמים חיצוניים ולא מצליח לבחון באופן ביקורתי את התנהלותו וקשייו, ללא מוטיבציה לשינוי ולגמילה.

תסקיר אחרון בעניינו, מיום 5.3.23, מתאר כי הנאשם לא הגיע לפגישה שתואמה לו בשירות המבחן ולאחר ששירות המבחן יצר איתו קשר, אמר ששכח את הפגישה והגיע באיחור של 40 דקות.

בפגישה התברר שהנאשם עובד בעבודות מזדמנות ללא מוטיבציה להתנהלות תעסוקתית יציבה יותר, תוך שהוא נמצא במצב כלכלי רעוע. הוא לא נמצא בקשר עם בנו המואשם עמו בכתב האישום, ומסר שהוא מבין את כעסו ומצר על כך שהקשר עמו נותק.

במהלך אוקטובר 2022 עבר גמילה מסמים למשך 21 יום, אך לא חזר לטיפול ביחידה, בשל היעדר מוטיבציה לטיפול.

בחודש פברואר 2023 הנאשם שולב בקבוצת מתחילים ביחידה להתמכרויות ברמלה, הגיע בקביעות לפגישות, אך לא לקח חלק פעיל בקבוצה, תוך שניכר כי המוטיבציה להגעה הינה חיצונית אל מול ההליך המשפטי המתקיים.

בנוגע לשילובו בטיפול פרטני, נמסר כי לא הגיע לפגישה שנקבעה לו ולא ניסה לתאם גישה נוספת. הוא לא הגיע לבדיקות לאיתור סם, מספר פעמים, וגורמי הטיפול ביחידה התרשמו כי הוא משתמש פעיל בסם.

לחלק מהבדיקות שנקבעו לו בשירות המבחן לא הגיע, ובבדיקה שאליה הגיע - נמצא כי הוא נקי מסמים.

לבסוף, שירות המבחן התרשם מהתמתנות במעורבותו בפלילים בשנים האחרונות, מקושי להיענות לסמכות שירות המבחן ולהשתלב בטיפול משמעותי שיש בו כדי לבסס הפחתת סיכון.

לפיכך, למרות פנייתו לאחרונה לטיפול ביחידה להתמכרויות, בהיעדר מוטיבציה לטיפול, העריך שירות המבחן כי הנאשם לא יתמיד בכך לאורך זמן ולא ניתן להצביע על תהליך שיקום שיש בו כדי להפחית סיכון לביצוע עבירות נוספות, ולכן לא ניתנה המלצה שיקומית לגביו.

תסקירי שירות המבחן ביחס לנאשם 2

תסקיר מיום 6.7.21 מלמדנו, כי הנאשם בן 28, רווק, אשר סיים 11 שנות לימוד.

הוא מתגורר עם בת זוגו בבית אמו ומצוי במעצר בית לילי, עובד בחנות כלבו בבעלות אחיו הגדול ממנו.

הנאשם חווה אירוע אלים כתלמיד בכיתה ח' ומאז חלה ירידה בתחום הלימודי. בגיל 16 החל לעבוד באולם אירועים ונשר ממסגרת לימודית. במקביל החלה מעורבותו בפלילים, בגינה לא גויס לצבא. בדיעבד הביע צער על כך.

לאורך השנים עבד הנאשם בעבודות מזדמנות בתחום הגינון, מלצרות הסעדה ושיפוצים.

לפני כ-7 שנים עבר תאונת עבודה במסגרת עבודתו בשטיפת רכב, נחבל ברגלו כתוצאה מנפילה לבור פתוח, ונזקק להחלמה במשך 6 חודשים.

הנאשם הציג לשירות המבחן מסמך רפואי אשר מעיד על הטיפולים שנדרש להם בשל פציעתו ואישור לשימוש בקנאביס רפואי.

כאשר הנאשם היה בן 4 הוריו התגרשו והוא כמעט לא הכיר את אביו, הנאשם 1.

לאורך שנות ילדותו ובגרותו, בשל הסתבכויותיו של האב, אמו ניתקה עמו את הקשר והוא לא היה נוכח בילדותו והתבגרותו. לדבריו, הנתק מאביו לא השפיע עליו לרעה.

במסגרת משפחתו הינו בן הזקונים ולו אח ואחות מהוריו, ואחות למחצה מאביו, עמה אינו מצוי בקשר.

אמו אינה עובדת, מחלימה מפציעה והקשר עמה קרוב ומשמעותי.

ביחס לעבירות נשוא הדיון, הנאשם הכחיש את מעורבותו בהן. לדבריו, לא ידע מאום על מעשיו של אביו ורק על רקע מעבר דירה של אביו לבית שמש, סייע לו בהעברת חפצים, אך לא ראה דבר חשוב בדירה, עד להגעת המשטרה. ביחס לעבירה של שיבוש מהלכי משפט, כאשר הטיח את הטלפון הנייד, ציין כי חשש מדליפת תמונות אינטימיות.

ביחס לשימוש בסמים מסוג קנאביס, דיווח על פעמיים בחייו שבהן צרך סם, שלא ברישיון, והכחיש שימוש נוסף ובעייתיות בתחום.

שירות המבחן התרשם באותה עת, כי הנאשם מציג תמונה חלקית, מצומצמת ומטשטשת, כשהוא מרחיק עצמו מביצוע העבירות, אינו לוקח אחריות על מעשיו ובעצם מכחיש את העבירות, בפער לעולה מכתב האישום.

שירות המבחן התרשם כי העבירות בוצעו בין השאר על רקע דינמיקת היחסים בינו לבין אביו, אולם בשל שיתוף הפעולה החלקי וחוסר המוטיבציה להעמיק בנסיבות ובמניעים למעורבותו בעבירות, לא ניתן היה להרחיב את ההבנה באשר לקשייו שבאו לידי ביטוי בביצוע העבירות.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם נוטה לפעול באופן עובר חוק במצבים בהם חובר לאחרים, בעלי השפעה, מתומרן ונגרר על ידם. לצד זאת, בשנים האחרונות מנהל אורח חיים תקין ויציב, שם דגש על יציבות תעסוקתית, זוגיות וסיוע כלכלי לאמו.

עם זאת, הנאשם התמיד בהגעה למפגשים השבועיים בשירות המבחן. בדיקות הסמים העידו על שימוש במסים מסוג קנאביס, כאשר באותה עת, לא החזיק ברישיון לקנאביס רפואי. בהמשך שיתף אודות נסיבות חידוש הקשר עם אביו, ותחושות הריצוי במסגרת הקשר.

שירות המבחן עמד על גורמי הסיכון במצבו של הנאשם, מקשייו בשונים, אך בשל כך ששלל נזקקות טיפולית ואי גילוי מוטיבציה לשיקום, לא בא בהמלצה שיקומית בעניינו והמליץ על ענישה קונקרטיה ומרתיעה.

תסקיר מיום 31.10.21 מלמד על שיפור במודעותו ובנכונותו של הנאשם לטיפול ושינוי.

הנאשם שמר על קשר רצוף עם שירות המבחן, הגיע לבדיקות כנדרש, ואלה העידו על שימוש בסמים בהתאם לאישור לשימוש בקנאביס.

בשיחות תיאר שביעות רצון מעבודתו החדשה כטכנאי מכשירי טלוויזיה באחד מבתי החולים והציג מסמכים רפואיים המעידים על בעיות רפואיות מהן הוא סובל ובגין הוא מטופל בתחומים שונים.

עתה, שיתף הנאשם כי ידע אודות הקמת המעבדה, היה שם מספר פעמים עם אביו והתפתה לקחת חלק בעבירות לנוכח הרווח הצפוי. הוא שב וביטא חרטה, והסביר שרק בדיעבד הוא מבין את השלכות מעשיו על עתידו.

שירות המבחן התרשם כי חל שינוי לחיוב בעמדותיו וכי הוא יוכל להפיק תועלת מהתערבות טיפולית, ולכן זימן אותו להשתתף בקבוצה לעוברי חוק.

הוא ביקש לבדוק את התאמת שעות הקבוצות השונות שהוצעו לשעות עבודתו, אך לא חזר עם תשובה לשירות המבחן. ככל הנראה, כתוצאה מכך, שירות המבחן התרשם שהנאשם מנותק מחומרת העבירות, משליך ביצוען על אביו, לוקח אחריו חלקית על ביצוען וממשיך בהצגת תדמית של אדם תמים הנוטה להתפתות בקלות.

לפיכך, ובעיקר בשל חוסר מחויבות של הנאשם לטיפול, לא נוצר בסיס להמלצה שיקומית בעניינו באותה עת.

בהמשך, ביום 2.11.21 דיווח שירות המבחן כי הנאשם יצר עמם קשר ומסר שקיבל ממעסיקו אישור להשתלב בהליך הטיפולי, וביקש להשתלב בהליך טיפולי ארוך טווח.

תסקיר מיום 20.2.22 מתאר כי הנאשם הגיע באופן סדיר למפגשים בקבוצת הכנה לטיפול וגילה הכרה ראשונית בחלקיו המכשילים.

בשיחה עם אמו של הנאשם, תיארה את קשייה בגידול הנאשם כאם יחידנית, את הקשיים הכלכליים והבריאותיים עמם היא מתמודדת גם כיום, על רקע היותו של הנאשם - מפרנסה העיקרי וביקשה להתחשב במצבם.

בטיפול, הנאשם הצליח לגלות יכולות לשיתוף פעולה והפנים תכנים וכלים טיפוליים. למרות קשיים שהתעוררו בטיפול, סבר שירות המבחן כי הנאשם יצליח להתחייב להליך טיפולי ארוך טווח.

מאחר שהנאשם ביצע את העבירות לאחר התמתנות במשך כעשור במעורבותו בפלילים, ומאחר שהוא מגלה שאיפות נורמטיביות לביסוס יציבות במישורי חייו השונים, ונוכח ההערכה כי המשך מעורבות שירות המבחן, תסייע בהפחתת הסיכון, הומלץ על העדפת הפן השיקומי בעניינו והעמדתו בצו מבחן למשך 18 חודשים, במסגרתו ישולב בהליך טיפולי

ארוך טווח.

בנוסף, הומלץ על ענישה מוחשית כעבודות שירות, אשר תשקף את חומרת העבירות מחד, ותייצר הרתעה בפני הישנות העבירות מאידך.

תסקיר מיום 31.5.22, מדווח כי לא נפתחו נגד הנאשם תיקים חדשים. הוא עזב את עבודתו כטכנאי טלוויזיות והחל לעבוד בהפצת עיתון יומי.

הנאשם ביטא נכונות להשתלב בהליך טיפולי ארוך טווח במטרה להימנע מביצוע עבירות, חזר וביטא חרטה על ביצוע העבירות וביטא חשש מענישה מחמירה אשר תפגע במאמציו לפרנס את משפחתו.

תסקיר מיום 23.10.22 מתאר כי הנאשם התמיד בהגעה למפגשים טיפוליים, לקח חלק פעיל בשיח הקבוצתי, משתף בתכניו האישיים, וההליך מאפשר לו התבוננות עצמית ומודעותו לבעיותיו ולצורך להתמודד איתן, השתפרה.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם מבין כיום את חשיבות ההליך הטיפולי ומעוניין להתבונן ולהעמיק בו, מתוך מודעות למחירים אותם הוא עלול לשלם ללא התמודדות עם בעיותיו.

בתסקיר מיום 5.3.23 דיווח שירות המבחן כי הנאשם התמיד בהגעה למפגשים הטיפוליים והמשיך לקחת חלק פעיל בשיח הקבוצתי. הוא ניצל את ההזדמנות שניתנה לו על מנת לבחון את דפוסי האישיים, להרחיב את הבנתו אודות מניעיו ורכישת כלים להתמודדות מקדמת עם מצבי קונפליקט, מתוך רצון לקדם הליך שיקומי משמעותי.

לסיכום, שב והדגיש שירות המבחן כי הנאשם אינו מאופיין בנורמות עברייניות, הוא למד להכיר בצרכיו הטיפוליים ועורך התבוננות עצמית מתוך רצון לשפר את מצבו.

במשך כעשרה חודשים, הנאשם התמיד בקבוצה הטיפולית, הראה שהוא מחויב אליה ולהמשך ההליך הטיפולי, וקיימת חשיבות רבה להמשך ההליך הטיפולי לצורך קידום וחיזוק החלקים המתפקדים בחיי הנאשם ושאפותיו.

לבסוף, לנוכח השתלבותו בטיפול, התמדתו וההתרשמות כי הסיכון להישנות העבירות מצדו פחת, חזר שירות המבחן על המלצתו להעמיד את הנאשם בצו מבחן למשך שנה, במהלכה ימשיך בהליך הטיפולי בשירות המבחן ויבחנו מענים טיפוליים נוספים לקידומו.

בכל הנוגע לענישה, המליץ שירות המבחן על ענישה מוחשית כעבודות שירות, אשר תשקף את חומרת העבירות אך תבסס הרתעה מפני הישנות עבירות.

הטיעונים לעונש

ב"כ המאשימה עמדה על כך שהנאשם 1 הוא אשר תכנן את העבירות במשך מספר חודשים, **וטענה כי המתחם לגבי נע בין 12 ל-24 חודשי מאסר. לגבי הנאשם 2, טענה שהמתחם נע בין 8 ל-18 חודשים.**

המשימה שקלה לקולא את הודאת הנאשמים, אך עם זאת ציינה את עברם הפלילי, במיוחד לנאשם 1, אשר לחובתו 10 הרשעות קודמות בעבירות רכוש ושווד, סמים ומרמה, בגין ריצה 9 שנות מאסר במצטבר.

עמוד 7

הנאשם לא שיתף פעולה עם שירות המבחן, לא התייצב באופן מלא לפגישות ולבדיקות שנקבעו לו, וגילה היעדר מוטיבציה לשינוי, תוך הפעלת מניפולציות. הוא לא הוכיח יציבות תעסוקתית ושירות המבחן לא בא בעניינו בהמלצה שיקומית.

אשר לנאשם 2, לחובתו 2 הרשעות קודמות בעבירות של הפרעה לשוטר, אלימות, התחזות והפרת צו. המאשימה ציינה כי מתסקיר לתסקיר הנאשם השתלב בטיפול, ניכר שיפור בשיתוף הפעולה והוא ניצל את ההזדמנות שניתנה לו על מנת לבחון את דפוסיו.

עם זאת, שירות המבחן שב וממליץ על ענישה מוחשית בדמות עבודות שירות, אשר תבסס את ההרתעה עבורו.

לפיכך, ביקשה המאשימה למקם את נאשם 1 ברף הגבוה של המתחם ולהשית עליו **24** חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית בדמות מאסר על תנאי, קנס והתחייבות.

אשר לנאשם 2, המאשימה ביקשה למקמו בתחתית המתחם ולהשית עליו **9** חודשי מאסר בפועל אשר ירוצו בעבודות שירות וענישה נלווית.

עוד ביקשה המאשימה להכריז על הנאשמים כסוחרי סמים, לחלט את הסמים והכסף שנתפס ולהטיל עליהם פסילה ופסילה על תנאי.

המאשימה עתרה גם לחילוט הרכב, שכן הוא שימש את הנאשמים לצורך ביצוע העבירות החמורות של גידול והפצת סמים.

ב"כ הנאשמים טען ביחס לנאשם 1, כי המתחם העונשי מתחיל בעבודות שירות, בנסיבות ביצוע העבירות כאן, ולא כפי שטענה המאשימה. הנאשם, בן 60 שנים, נמצא מתאים לביצוע עבודות שירות, וזהו העונש שיש לגזור עליו.

הנאשם היה עצור במשך יותר מחודש, והסמים שהורשע בגידולם הם סמים מסוג קנאביס, אשר המגמה בחקיקה לגביהם אינה מחמירה, ומי שמחזיק מהם לצריכה עצמית- לא מורשע, ויש להתחשב בכך.

הנאשם, כאמור, בן 60 שנים כיום, הודה כבר בתחנת המשטרה. כי הוא פוטר מעבודתו באולם אירועים לנוכח הקורונה, ולא הייתה לו עבודה. הנאשם נקלע למצב בעייתי ובחר בדרך לא נכונה.

הסנגור הדגיש שהרשעותיו של הנאשם ישנות, וב-24 השנים האחרונות חלה רגיעה ויש לו 2 הרשעות, כך שלא מדובר בשור מועד.

המתחם לו טענה המאשימה מתאים לנסיבות חמורות יותר, בהן הנאשמים גידלו כמויות גדולות הרבה יותר של סמים.

ביחס לתסקירי שירות המבחן, טען הסנגור, כי אמנם הם מגלים בעייתיות, אך למעשה בשנתיים וחצי האחרונות, אין לחובת הנאשם כל תיק פתוח. הנאשם גדל במצוקה, חווה טראומה בעת השירות הצבאי, ולמרבה הצער, ניסיונותיו לשיקום לא צלחו, שכן הוא לא הצליח להיפטר מחולייו. העבירה האחרונה שביצע, הייתה לפני 13 שנה, ואם ייגזרו עליו עבודות שירות, הוא יהיה חייב להוכיח את עצמו, ולא- יסולק.

אשר לנאשם 2, הסנגור הדגיש כי חלקו בעבירת הוא בסיוע בלבד ולכן המתחם מתחיל ב-6 חודשים.

הנאשם עבר הליך שיקומי משמעותי. הוא הוכיח את עצמו, גילה יכולת התבוננות עצמית, שגרת חיים נומרטיבית, והגם שמתחם יכול להתחיל מ-2 חודשי עבודות שירות, ניתן לגזור גם מחוץ למתחם, של"צ או חודשיים בעבודת שירות.

הנאשם פתח לאחרונה עסק של צבע לחברת ביטוח, הוא הורתע מההליך הפלילי וחשש מהמשפט. לא מדובר בעבריו, והעבירה האחרונה שביצע היא מלפני 12 שנים, והוא לא נשפט בגינה למאסר ולא היה עצור. לכן, ניתן לשיטתו לחרוג מהמתחם, לאור השיקום שעבר.

הנאשם מוכן לחילוט סכום הכסף, אך ביחס לרכב, נטען שהרכב לא שימש לביצוע העבירות, הוא אמנם רשום על שם הנאשם 2, אך מי שמשמש בו היא האם, ולכן אין לחלטו.

הנאשם 1 בדברו האחרון, אמר שהוא מתחרט על מעשיו. זו לא הדוגמא שרצה לתת לבנו. הוא אמר שהוא עבר הרבה בחיים, לחם במלחמת לבנון הראשונה בחיל השריון ופעמיים היה על סף מוות במהלכה, הוא ריצה מאסר ולמד באוניברסיטה, אך לא זכה להשלים את לימודיו.

לבסוף, הנאשם הביע צער על מעשיו וביקש שבית המשפט יגזור עליו עבודות שירות.

בעת הדיון ועם הגיע תורו לומר את דבריו, הנאשם 2 בכה והודה על ההתחשבות בו. הנאשם אמר שהוא יודע ששגה והוא לא מקל ראש במעשיו. הוא שיתף בצער שהוא חש על עצם היותו נאשם והביע תקווה שלא ישוב עוד למקום זה. הוא הודה והתחרט על הסיטואציה שהיה שותף לה, שאינה "המקום שלו". כיום, אמר, הוא יודע את מקומו, עובד למחייתו ומתמיד בכך זמן רב, הכל כדי לפרנס את משפחתו.

דין והכרעה

חוק העונשין מתווה את הדרך לקביעת העונש, בהתאם לעקרון ההלימה, שפירושו יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו (סעיף 40 ב לחוק העונשין).

על פי עקרון זה, תחילה קובע בית המשפט את מתחם העונש ההולם, בהתחשב בערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות, נסיבות ביצוען ומדיניות הענישה הנוהגת בפסיקה.

בעבירות הסמים אשר בהן הורשעו הנאשמים מוגנים הערכים החברתיים החשובים של הגנה על הציבור מפני נגע הסמים.

הסמים פוגעים קשות בחברתנו. נוכחותם וזמינותם לציבור כולו פוגעות לא רק במשתמשים עצמם, אלא במעגלים המשפחתיים והחברתיים הסובבים אותם. היא פוגעת בבריאות המשתמשים, בגופם, באורח חייהם התקין ובשיקול דעתם- השפעות שיש להן השלכות ישירות על החברה ובטחונה.

תפוצתם המשמעותית נוכחת וקיימת בקרב מבוגרים, אך גם בקרב קטינים: ילדים ומתבגרים כאחד, אשר לגביהם, השפעת הסמים קשה והרסנית במיוחד.

העבירות שהנאשמים עברו- עבירות של גידול והכנת סמים שלא לצריכה עצמית, הן העבירות המאפשרות את תפוצתם של הסמים.

אלמלא אלה אשר מגדלים את הסמים לשם הפצתם, לא הייתה נוכחותם של הסמים בציבור מורגשת כל כך.

מכאן, ובשל הפגיעה העצומה הנובעת מעבירות אלה, קבע בית המשפט העליון, כי על הענישה בעבירות אלה להיות מרתיעה, וההלכה היא כי בדרך כלל גוברים השיקולים הציבוריים של הרתעה ומיגור הסמים על שיקוליהם האישיים של הסוחרים בסם (ראווע"פ 1987/15 דורי נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] מיום 17.8.15]

עבירה גוררת עבירה, ועבירות הסמים גררו את הנאשמים לביצוע עבירות נלוות נוספות- עבירת נטילת חשמל שלא כדין, בה מוגן הערך של שמירה על קניינה של החברה ועבירה של שיבוש מהלכי משפט שנועדה להגן על היכולת לקיים הליכי חקירה ומשפט ראויים לשם מיגור הפשע והעבריינות.

נסיבות ביצוע העבירות במקרה זה מלמדות על עבירות אשר אותן תכנן הנאשם 1 בקפידה, מבעוד מועד, תוך השקעה כספית שבאה לידי ביטוי בשכירת דירה לצורך הקמת מעבדת הסמים, רכישת ציוד רב המשמש לגידול הסמים, רכישת כמות גדולה של עציצים- 280 עציצים של צמח הקנאבוס.

הנאשם 1 יזם ופעל באופן אקטיבי להקמת המעבדה- הוא הציב מערכות אוורור, מנורות ושנאים, פעל להקמת מערכות תאורה והשקיה, מד טמפרטורה ולחות וכן מפוחים גדולים. בנוסף, לצורך הפעלת המעבדה, התחבר הנאשם למערכת החשמל, באופן פיראטי ומבלי לשלם עבורו.

המניע לביצוע העבירות - בצע כסף. הנאשם מצא ביוזמתו דרך להפקת רווחים, לאחר שפוטר מעבודתו, וראה בכך עיסוק לכל דבר ועניין. למרבה הצער, הנאשם היה אדיש לנוזק הרב שמעשיו גורמים לחברה ולפרטיה.

הנאשם 2 מופיע לראשונה רק בחלקו האחרון של כתב האישום, וברור שמי שהיה היוזם, הרוח החיה והמפעיל העיקרי של מעבדת הסמים הוא הנאשם 1. הנאשם 2 סייע לאביו, וחלקו בביצוע העבירות שולי, ולכן הוא הורשע בעבירות סיוע ולא בעבירות העיקריות.

לא ניתן להימנע גם מהרושם העולה מכתב האישום, לפיו הנאשם 1 הוא אשר הנחה את הנאשם 2, נתן לו הוראות הן באשר להפעלת המעבדה והן באשר להתנהלותו, עת פשטה המשטרה על הדירה ותפסה את הנאשמים בכף.

השפעתו של הנאשם 1 על הנאשם 2 הייתה משמעותית ודומיננטית, ויש לראותה על רקע הקשר המשפחתי - אישי, אשר עוד ידובר בו בהמשך, קשר שיש בו סמכות ומורכבות יוצאות דופן.

עבירת השיבוש בוצעה כאשר הנאשם 2 שבר את הטלפון הנייד שהחזיק בעת שנתפס, וכאן גילה הנאשם 2 יוזמה מצדו, תוך שהוא פעל מתוך שיקול דעתו בלבד.

כמות הסם שהנאשמים גידלו הינה 19 ק"ג של סם מסוג קנאבוס. הגם שמדובר בסם שלא נחשב אחד מהסמים הקשים, במדרג הסמים, הרי שהכמות היא בלתי מבוטלת, ומשמעותה היא שלו היה הסם מופץ- המשתמשים - הנפגעים כתוצאה מהשימוש בו, היו רבים.

בהתחשב בנסיבות אלה, במידת הפגיעה בערכים המוגנים ובענישה הנוהגת בפסיקה בעבירות דומות, הרי **שמתחם העונש ההולם את העבירות שביצע האב, הנאשם 1, נע בין 8 ל-20 חודשי מאסר לריצוי בפועל, נוסף לעונשים נלווים.**

המתחם ההולם את העבירות שביצע הנאשם 2, נע לעומת זאת בין 5 ל-15 חודשי מאסר, נוסף לעונשים נלווים.

העונשים המתאימים

כל אחד מהנאשמים ביצע עבירות שונות ולכן לכל אחד מהם נקבעו מתחמי ענישה נפרדים. לכל אחד מהם גם נסיבות חיים שונות, ולכן בהתאם לחוק העונשין, לכל אחד מהם ייקבע העונש המתאים לו, בהתחשב באותן נסיבות.

הנאשם 1, בן כ-60 שנים כיום.

הנאשם הודה בעבירות המיוחסות לו ובכך לקח אחריות על המעשים ושיתף פעולה עם רשויות אכיפת החוק.

לחובת הנאשם עבר פלילי משמעותי, הכולל עבירות מתחום הסמים, הרכוש והאלימות, אולם - מדובר בעבירות אשר רובן התיישנו וההרשעה האחרונה היא משנת 2012. כלומר, במשך כ-8 שנים, הנאשם הצליח להרחיק את עצמו מעבריינות, עד אשר שב ומעד בביצוע העבירות כאן.

את העבריינות שבאה לידי ביטוי בעברו הפלילי של הנאשם, יש לראות על רקע נסיבות חייו הקשות של הנאשם, ובעיקר ילדותו בצל אלימות מבית שהביאה גם לחיים ברחוב. הנאשם לחם כחייל בצה"ל, ומטבע הדברים נחשף למראות ולמצבים של סכנה לחייו, ואין חולק שלא להשפעה קשה.

דומה שחיו של הנאשם מאופיינים ברצון לחיות חיים תקינים, אשר פעם אחר פעם, למגינת הלב ולמרבה הצער - לא צלח. הדבר ניכר בתא המשפחתי של הנאשם, אשר פעם אחר פעם - נבנה ונחרב ובתחום התעסוקתי - אשר גם בו הנאשם לא הצליח להתמיד. ברקע שינויים וקשיים אלה עומד השימוש שהנאשם עושה מזה שנים בסמים.

ניסיונות הנאשם להיגמל מהסמים, במהלך הליכים משפטיים קודמים, לא צלחו והוא לא הצליח להתמיד ולהשלים הליך גמילה שלם.

הנאשם עמד בקשר עם שירות המבחן במסגרת הליך זה. הוא קיבל מספר הזדמנויות לנצל לטובתו את הגורמים הטיפוליים שהעמיד לרשותו שירות המבחן, אך התקשה להשתתף ולהתמיד באופן מלא בשיתוף הפעולה עמהם.

משכך, ומשלא עלה בידי הנאשם לגייס את מלוא הכוחות הנדרשים לטיפול, לא ניתן לומר כי הנאשם עבר הליך שיקומי המצדיק חריגה ממתחם הענישה שנקבע כאן.

עם זאת, לנוכח התבגרותו של הנאשם, העובדה שעד ביצוע הנוכחיות ובמשך שנים רבות שמר עצמו הרחק מהעולם הפלילי, ובהתחשב בניסיונותיו לשיקום, גם אם אלה לא צלחו, הרי שמצאתי שיש למקם את הנאשם בתחתיתו של מתחם הענישה.

מיקומו של הנאשם במדרג זה, מקורו גם בקורות חייו, בשירותו הצבאי ובקשיים אשר התמודד עימן בעקבותיו, אך גם בעברו ובחלקו הדומיננטי בביצוע העבירות.

יש לומר, בעניין זה- שנאשם זה הינו מחולל הפשיעה בתיק דנן, ובנו נגרר לביצוע העבירות בעקבותיו, בעניינו של הבן עוד נעסוק, אך הבוסר שאכל האב, הכהה לא רק את שיניו, אלא אף את שיני בנו ועניין זה ניצב לרעתו. עם זאת, בפנינו מעבדה של ממש, לא אדנית המצויה בפינת הבית, אלא מפעל ובו עשרות רבות של שתילים אשר מוקמו בדירה שכורה. לעולם אין הנאה כרוכה ואין סיפוק מצוי בשליחתו של אדם לבית האסורים. במיוחד מי אשר ניסה ונדמה כי אין כוח במתניו ואין בנפשו עוז להסיט את תנועתו לתוך מסלולו של השיקום. נאשם שכזה מותר אפשרות אחת, והיא למרבה הצער כרוכה במאסר. נקווה כי הנאשם 1, האב, יאזור עוז עם שחרורו ויתקדם לעבר ערכים נכונים וראויים.

הנאשם 2, בן 31 שנים כיום.

הנאשם הודה בעבירות המיוחסות לו, נטל אחריות על מעשיו ושיתף פעולה עם רשויות אכיפת החוק, וזאת שקלתי לזכותו.

לחובת הנאשם 3 הרשעות קודמות, אשר כולן התיישנו והאחרונה שבהן- משנת 2014. כלומר, על אף שלחובתו עבר פלילי קודם, הרי שבמשך שנים רבות, ועל אף גילו הצעיר, הנאשם נשאר מחוץ למעגל העבריינות זמן רב.

הנאשם שב ונקלע לביצוע העבירות כאן, זמן רב לאחר מכן, כאשר ניכר שהשפעת אביו עליו בעניין זה - הינה משמעותית. סיפורם יוצא הדופן של הנאשמים מלמד על מערכת יחסים מורכבת שכללה ניתוק שהחל כאשר הנאשם היה בן 4 שנים בלבד, וחזרה לקשר בסמוך לביצוע העבירות.

הנאשם 2 היה מודע לעבירות וביצע אותן כאדם בוגר, אך לא ניתן לראות את המעשים במנותק ממורכבות הקשר בינו ובין אביו ומההשפעה המזיקה שהייתה לאב על הבן בעת ביצוע העבירות.

גדילתו של הנאשם ללא דמות אב קרובה, נשירתו מהלימודים בטרם השלמת לימודי התיכון, לאחר שנקלע לאירוע אלים - לכל אלה הייתה וודאי השפעה הן על ביצוע העבירות הקודמות והן על העבירות כאן.

על אף הסתבכותו בביצוע העבירות כאן, ועל אף נסיבות חייו המורכבות ובעיקר ילדות, נעורים והתבגרות בצל אב שהיה נתון במעגל עבריינות, השכיל הנאשם לנצל את ההזדמנות שניתנה לו במסגרת ההליך הפלילי כאן. ייתכן שדווקא המודל שראה מקרוב הביא את הנאשם להחלטה שחייו שלו - שונים יהיו.

שירות המבחן בחן את הנאשם ואת הגורמים שהביאו אותו לביצוע העבירות מקרוב, ובהתאם לנתוניו העניק לו טיפול וליווי משמעותי, אשר אפשר לו התבוננות ועריכת שינוי של ממש בחייו.

מסלול שיקומי שכזה דורש גיוס מאמצים ומשאבים רבים, והנאשם גייס את מלוא כוחותיו, ועל אף שהיו לא מעט קשיים ומעידות בדרך, בסופו של דבר הנאשם התמיד בטיפול, הוכיח את מסירותו לטיפול, וניכר כי לפניו היום אדם המעוניין לבחור נכון. הוא בוחר לצעוד בדרך ישרה, בחיים של משפחה, פרנסה וכבוד.

הנאשם עבר הליך שיקומי כזה המאפשר לבית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם את מעשיו, ולגזור עליו עונש שיקומי, אשר יאפשר לו להמשיך בדרך בה הוא צועד.

על אף ההליך שהנאשם עבר, שירות המבחן עמד על השתת עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות, אולם אני סבור כי

מאמציו של הנאשם ראויים להגנה, ובהתחשב בכך שהוא צועד כיום במסלול של חיים נורמטיביים של עבודה עם פתיחת עסק עצמאי חדש, עונש כזה יפגע עד מאוד ביכולתו להמשיך להתפרנס ולפרנס, ומשכך יש למנף את שיקומו לכיוון הראוי.

סוף דבר

נוכח כל האמור, לאחר ששקלתי את מלוא שיקולי הענישה הנדרשים, את נסיבותיהם של הנאשם ונתתי דעתי לטיעוניהם של הצדדים, אני גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

הנאשם 1

1. 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו. הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בבית המעצר "ניצן" אשר בעיר רמלה, וזאת ביום 1.9.23.
2. 3 חודשי מאסר אשר אותם הנאשם לא ירצה אלא אם יעבור על כל אחת מהעבירות שבהן הורשע בהליך זה, תוך שלוש שנים מהיום.
3. קנס בסך 3,000 ₪ אשר ישלם הנאשם עד יום 1.7.24, או 30 יום מאסר תחתיו.

הנאשם 2

1. צו שירות לתועלת הציבור למשך 400 שעות, על פי תוכנית שיערוך שירות המבחן וגישה לעיוני עד ליום 1.9.23, מבלי צורך בקיום דיון לצורך זה.
2. צו מבחן למשך שנה, במהלכו ימשיך ויעמוד הנאשם בפיקוח שירות המבחן, אשר ישלבו בהליך טיפולי.
3. 3 חודשי מאסר אשר אותם הנאשם לא ירצה אלא אם יעבור על כל אחת מהעבירות שבהן הורשע כאן, תוך שלוש שנים מהיום.
4. מכריז על הנאשם כ"סוחר סמים" ומורה על חילוט סכומי הכסף שנתפסו ושאר המוצגים.
5. רכבו של הנאשם יחולט, או שהנאשם ישא בתשלום בסך של 4,000 ₪ אשר ישולם עד יום 1.9.2023, תחת חילוטו.

יתר המוצגים בתיק יחולטו או יושמדו וזאת לפי שיקול דעתו של רשם המוצגים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ו' תמוז תשפ"ג, 25 יוני 2023, בנוכחות הצדדים ובאי כוחם.